

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret
Dato 28.11.2023
Saksnummer 50/23
Saksarkivnr. 23/00224
Sakstype Vedtak

Saksansvarlig Roar Olsen
Saksbehandler Julie Storlie

Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026

Forslag til vedtak

Langtidsplanen for fellestjenester for perioden 2024–2026 beslutes. Planen oppdateres årlig.

Bakgrunn

Langtidsplanen for fellestjenester 2024–2026 beskriver investeringstiltak med finansieringsplan, samt endringer i den årlige brukerfinansierte kontingenten for produkter i forvaltning. Langtidsplanen er drøftet av Digitaliseringsstyret og behandlet to ganger i hvert porteføljestyre. Langtidsplanen legges frem for beslutning med de anbefalinger og kommentarer som foreligger fra porteføljestyrene.

Formålet med langtidsplanen er å bidra til realisering av strategier, mål og handlingsplaner, og er forankret i handlingsplanen for digital omstilling i universitets- og høgskolesektoren. Planen legger til rette for prioritering, finansiering og risikostyring i et treårsperspektiv, og skal gi en helhetsoversikt som bidrar til forutsigbarhet, involvering og bedre beslutninger.

Vurdering

Styringssignaler fra Digitaliseringsstyret

Digitaliseringsstyret har gitt styringssignaler til arbeidet med langtidsplanen:

- Ferdigstille eksisterende tiltak før oppstart av nye tiltak
- Moderniseringen av Felles studentsystem, nytt opptakssystem og anskaffelsene innen undervisning har høyest prioritet
- Planen bør synliggjøre hvordan kostnadsutviklingen holdes nede
- Planen bør synliggjøre gevinst- og nytteeffekter

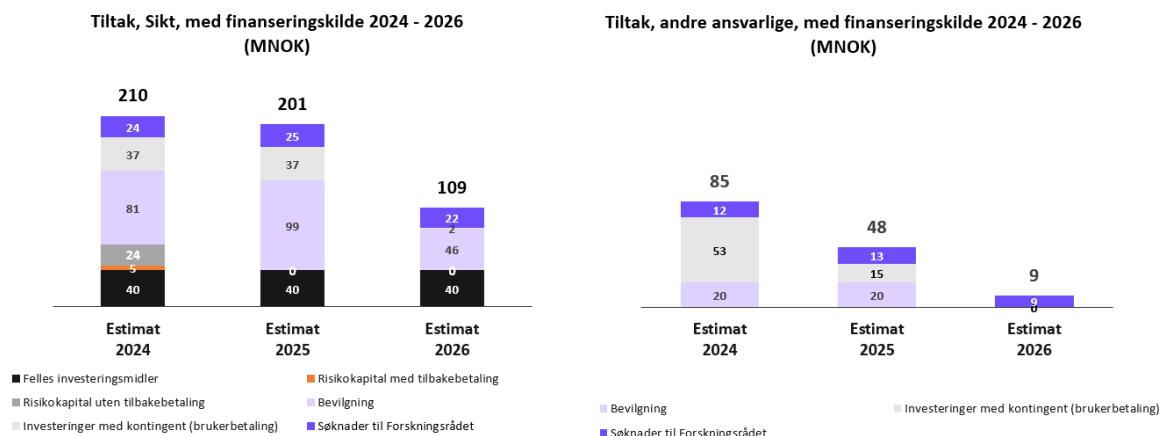
Styringssignalene har vært videreformidlet for drøfting i porteføljestyrene.

Investeringstiltak

Investeringstiltak er igangsatte, planlagte og omsøkte tiltak for kommende treårsperiode. Langtidsplanen viser både tiltak som Sikt har ansvaret for og fellestiltak som andre har ansvaret for. Hensikten er å skape oversikt som legger til rette for bedre styring av blant annet kapasitet, avhengigheter og risiko.

Grafen til venstre beskriver tiltak som Sikt har ansvaret for, og grafen til høyre tiltak som andre har ansvaret for.

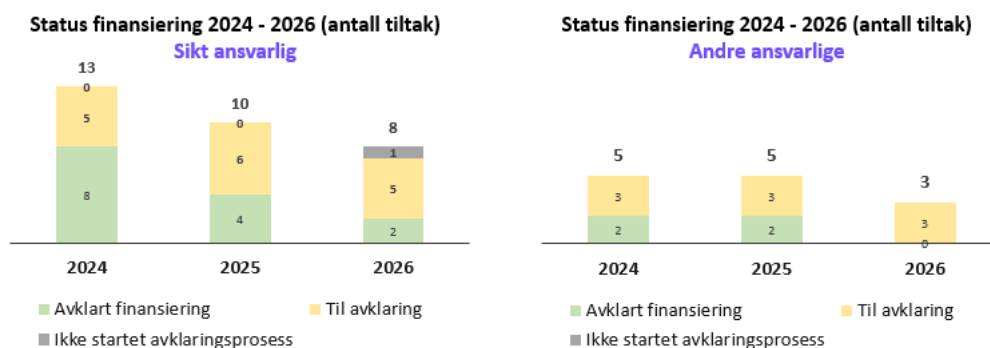
I langtidsplanen for 2024–2026 er det lagt vekt på å ferdigstille eksisterende tiltak fremfor å starte nye. Videre er styrets prioritering av Felles studentsystem vektlagt.

I 2024 vil investeringsbehovet til Sikt være i størrelsesorden MNOK 190 til 210. Som en følge av pågående anskaffelse er beløpene for Forskningsnettet ikke med i estimatene.

Investeringstiltakene har flere finansieringskilder, herunder felles investeringsmidler, satsinger over statsbudsjett, konkurransebaserte tilskudd og finansiering gjennom kontingent (brukerbetaling). Tilnærmet 63% av finansieringen i 2024 er bevilgning. Søknader til Forskningsrådet, felles investeringsmidler, risikokapital og finansiering gjennom kontingent utgjør med tilnærmet lik fordeling 30% av finansieringen i 2024.

I løpet av 2025 og 2026 avsluttes flere tiltak, herunder UH-sak, KUDAF og Felles studentsystem, og finansieringsnivået reduseres dermed i perioden.

Se vedlegg 1 for oversikt over finansieringsplan per tiltak, og vedlegg 2 for beskrivelse av tiltakene.

Av tiltak som Sikt har ansvaret for har 8 av 13 tiltak avklart finansiering for 2024. Finansieringen fra Sikt av Modansa og Cris/NVA vil avklares i budsjettprosessen for 2024. De to søknadene til Forskningsrådet forventes avklart høsten 2024. Finansieringen av arbeidet med anbud, oppsett og integrasjoner for LMS, Plagiatkontroll og Digital eksamen er forankret i porteføljestyret. Det er

usikkerhet om finansieringsnivået som følge av avhengighet til utfall av anskaffelsene. For å tilrettelegge for forutsigbarhet om bruk og mulighet for flest mulig til å få nytteeffekter med produktene, har institusjonene mulighet til å velge hvilke produkter de tar i bruk i etterkant av anskaffelsene. Det har vært gjort en grundig vurdering av behov og de fleste institusjonene ønsker å ta i bruk produktene.

Når det gjelder gevinster og nytteeffekter er det i årets prosess lagt vekt på å tydeliggjøre nytteverdi for hvert tiltak. Porteføljestyret for Utdanning og administrasjon har startet arbeidet med å gå opp roller, ansvar og samarbeidsform for arbeidet med gevinst- og nytteeffekter. De fleste produktområder i Sikt er i gang med å etablere produktstrategier, hvor det vil jobbes systematisk med mål og gevinst/nytteeffekter i dialog med sektoren. Ambisjonen er at det er etablert et godt fundament for oversikt og styring av gevinster og nytte til neste års langtidsplan.

Oppfølgingspunkter fra Digitaliseringsstyrets drøfting av langtidsplanen

Utover de fire styringssignalene ba Digitaliseringsstyret om at tre tema ble tydeliggjort; Bedre oversikt over risikokapital, tydelighet om hvordan det legges til rette for involvering om satsingsforslag og hvordan muligheter og risiko med kunstig intelligens (KI) er vurdert.

Når det gjelder produkter finansiert med risikokapital, så er Felles studentsystem (FS) og Identitets- og tilgangsstyring (IAM) finansiert med risikokapital med tilbakebetaling. FS betales tilbake med felles investeringsmidler og IAM betales tilbake i henhold til innføringsplanen.

Det andre temaet er involvering om satsingsforslagene for 2025. Satsingsforslagene deles med porteføljestyrene, og innspill vil tas med i det videre arbeidet. I neste års prosess med satsingsforslag kan porteføljestyrene involveres på et tidligere tidspunkt. Satsingsforslagene er unntatt offentlighet og distribueres til Digitaliseringsstyret separat.

Kunstig intelligens har vært en del av arbeidet med langtidsplanen, og et tema i alle porteføljestyrene. KI vil sannsynligvis være en del av alle produkter i fremtiden, men på kort sikt vil det også håndteres som et eget innsatsområde. For Sikt sine produkter håndteres dermed KI både ved at det tilbys som produkt og ved at det bygges kompetanse og innlemmes i den øvrige produktporteføljen.

Endringer i årlig kontingent for fellestjenester (brukerbetaling)

Hensikten med å legge frem endringer i kontingent (brukerbetaling) er å skape forutsigbarhet og dialog i forkant av kostnadsvarsel, og dermed tilrettelegge for samstyrte budsjettprosesser for fellestjenester i sektoren. Kostnadsvarsel for 2024 ble sendt i etterkant av drøftingene i porteføljestyrene, og er i stor grad sammenfallende med tidligere estimer. Det er lagt til grunn en prisjustering som ikke overstiger konsumprisindeks på 3,8%, med unntak av leveranser fra UiO (USIT), hvor prisjustering ligger på 4,8%.

Når det gjelder produkter under innføring, så er det pågående dialog med porteføljestyrene for konkretisering av planen for Analyseplattformen og Identitets- og tilgangsstyring (IAM). En samlet oversikt over innføringsplaner for produkter under utvikling kan gjøres tilgjengelig til neste møte med Digitaliseringsstyret.

Utover innføringen av produkter vil anskaffelser påvirke prisnivå i perioden. For Forskningsnettet er ambisjonen at fornyingen ikke skal føre til økte priser utover konsumprisjustering, og at eventuelle endringer i kostnader kan dekkes inn gjennom økt kundemasse.

Se vedlegg 1 for oversikt over endringer i kontingent. Det henvises for øvrig til kostnadsvarsel for 2024, som ble distribuert oktober 2023.

Kostnadsreduksjoner

Ved behandlingen av langtidsplanen i Digitaliseringsstyret i november 2022, ble det etterspurt underlag for diskusjon om kostnadsreduksjoner. Kostnader og andre styringssignaler fra Digitaliseringsstyret har vært ivarettatt i saksunderlagene til porteføljestyrene.

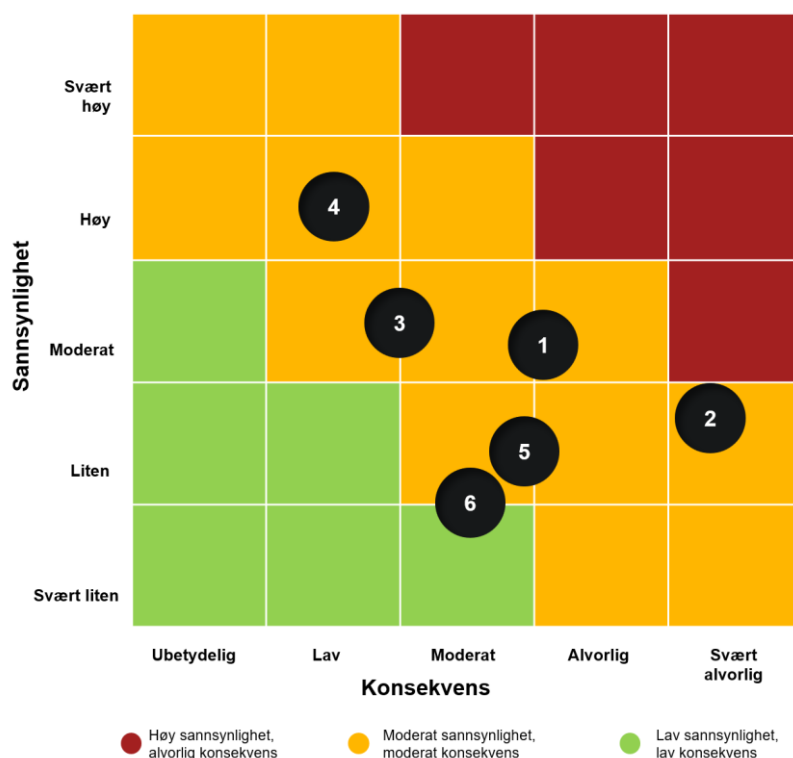
Anbefalinger fra porteføljestyrene

Langtidsplanen er drøftet i alle porteføljestyrene, og to av tre porteføljestyre har anbefalt planen. Porteføljen for Data og infrastruktur er i stor grad sammensatt av fellestiltak som har vært behandlet før det nye styret ble etablert. Videre er Forskningsnettet tiltaket med høyest kostnadsramme og på grunn av pågående anskaffelsesprosess har porteføljestyret liten innsikt i prosjektet. Porteføljestyret for Data og infrastruktur ønsket derfor å ta langtidsplanen for 2024-2026 til orientering.

Som følge av kort kalendertid mellom møtene i porteføljestyrene og Digitaliseringsstyret, vil oppsummering fra protokollene ettersendes.

Risiko

Figuren under beskriver risikoer i langtidsplanen.

#	Risiko/usikkerheter	Beskrivelse	Tiltak
1	Strammere ramme/lavere bemanning i sektoren, og flere pågående tiltak – usikkerhet om innføringskapasiteten til kunden/brukerne	<ul style="list-style-type: none"> Innføringskapasitet kan påvirke gevinstrealisering og/eller forsinke tiltakene 	<ol style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for god involvering, testing og opplæring underveis for å redusere endringskostnaden hos kunde/bruker Avventer ytterligere tiltak til resultat fra tilstandskartlegging er klart
2	Sikkerhetshendelse gjør kritiske fellestjenester fra Sikt utliggjengelige	<ul style="list-style-type: none"> Cybersikkerhetsangrep, phishing, hacking, sabotasje på fysisk infrastruktur. 	<ol style="list-style-type: none"> Utarbeidet kontinuitetsplan for FS/USIT Øve på kontinuitetsplaner for Forskningsnettet FEIDE og FS. Sikkerhet innebygd i alle produktstrategier/produkter Systematisk kompetanseutvikling og bevisstgjøring overalt i Sikt.
3	Innføring av nye produkter kan avdekke uforutsette feil i løsninger eller ta lenger tid enn forventet (UH-sak, Analyseplattform, IAM og Cris/NVA)	<ul style="list-style-type: none"> Kan påvirke gevinst- og nyttrealisering fra produktene Kan gi negativ brukeropplevelse og kreve mer ressurser til endringsledelse. Går ut over annet arbeid i sektoren. 	<ol style="list-style-type: none"> UH-sak: Økt budsjett til å støtte innføring/overgang til forvaltning Cris/NVA: Salt i produksjon for noen virksomheter, forlenget testfase for å redusere risiko IAM: Trinnvis innføring gir læring mellom institusjoner og betydelig lavere risiko Analyseplattformen: God forankring om innføringsplan
4	Finansieringsusikkerhet fra Forskningsrådet og KD	<ul style="list-style-type: none"> Til KD: Cybersikkerhet, Modansa, analyseløsning forskning Forskningsrådet: Microdata Manglende finansiering kan påvirke realisering av mål og strategier 	<ol style="list-style-type: none"> Tilrettelegge for god forankring med sektoren
5	Driftsrisiko for Samordnet opptak	<ul style="list-style-type: none"> Produktet for Samordnet opptak er på sårbar teknologi. 	<ol style="list-style-type: none"> Sammenslåing av FS og Samordnet opptak til et produktområde Gode rutiner for overvåking og beredskap
6	Usikkerhet om kapasitet til kommunikasjon, forvetningstyring og medvirkning kan påvirke samarbeid og tilfredshet med produktene.	<ul style="list-style-type: none"> For de tre satsingsforslagene til KD og Forskningsnettet er det behov for bedre involvering Omorganiseringen av FS og Opptak vil påvirke fremdriften på kort sikt, og det bør være tydelighet om hva som kommer når 	<ol style="list-style-type: none"> Etablere / forbedre kommunikasjonsplaner for Studieadm. (Opptak og FS) og Forskningsnettet Tilrettelegge for medvirkning i produktstrategier og prosjekter Tydelighet om hva som kommer i porteføljestyrene og underliggende produktråd og brukerfora

Oppfølging og endringshåndtering av langtidsplanen

Tiltakene i langtidsplanen følges opp gjennom samstyringsmodellen. Status rapporteres og endringer håndteres hvert tertial.

For endringer i kontingent vil det utarbeides kostnadsvarsel for 2025 som sendes til institusjonene i løpet av første kvartal 2024.

Vedlegg

1. Finansieringsplan for investeringstiltak og fellestjenester 2024–2026
2. Beskrivelse av tiltakene i langtidsplanen per portefølje
3. Satsingsforslag 2025 (unntatt offentlighet, sendes separat)
4. Oppsummering porteføljestyrenes behandling av langtidsplanen (ettersendes)